

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA.410.025.06.2018

Pan
Paweł Silbert
Urząd Miejski w Jaworznie
ul. Grunwaldzka 33, 43-600 Jaworzno

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/18/047 – Działania organów administracji publicznej w zakresie usuwania historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Jaworznie ¹ , ul. Grunwaldzka 33, 43-600 Jaworzno
Kierownik jednostki kontrolowanej	Paweł Silbert, Prezydent Miasta
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie okresowych badań gleby i ziemi. 2. Identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz prowadzenie ich wykazu w okresie od 5 września 2014 r.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2014 r. do dnia zakończenia kontroli (10 grudnia 2018 r.), z uwzględnieniem zdarzeń przed dniem 1 stycznia 2014 r. o ile miały wpływ na kontrolowaną działalność
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o <i>Najwyższej Izbie Kontroli</i> ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontrolerzy	Aleksander Górniak, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr LKA/307/2018 z 1 października 2018 r. (akta kontroli str.1-2)

¹ Zwany dalej „Urzędem” lub „Gminą”.

² Dz. U. z 2017 r. poz. 524, ze zm., dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację przez Prezydenta w latach 2014-2018 (do 23 października) obowiązków związanych z identyfikacją historycznych zanieczyszczeń ziemi i potencjalnych historycznych zanieczyszczeń ziemi oraz prowadzeniem ich rejestru i wykazu.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

W latach 2001-2014 Urząd przeprowadził okresowe badanie gleby i ziemi oraz podjął adekwatne działania dotyczące terenów, na których stwierdzono występowanie zanieczyszczeń. Prowadzony w Urzędzie rejestr zanieczyszczeń Prezydent przekazał, zgodnie z dyspozycją art. 36 pkt 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o *zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie*⁴, Wojewodzie Śląskiemu w wymaganym terminie.

W latach 2014-2018 Urząd – stosownie do wymogów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*⁵ oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi⁶ – podjął działania mające na celu identyfikację potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, a następnie realizując dyspozycję art. 101d ust. 6 ustawy *Prawo ochrony środowiska* sporządził wykaz potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi i przekazał go w wymaganym terminie Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Katowicach.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częstkowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Identyfikacja terenów zanieczyszczonych i prowadzenie rejestru przez Prezydenta przed 2014 r.

Opis stanu
faktycznego

Po wejściu w życie ustawy *Prawo ochrony środowiska* (1 października 2001 r.) Urząd podjął działania mające na celu realizację obowiązków nałożonych na starostów (prezydentów miast na prawach powiatu) w zakresie m.in. prowadzenia okresowych badań jakości gleby i ziemi, o których była mowa w art. 109 ust. 2 obowiązującej wówczas ustawy *Prawo ochrony środowiska*. W latach 2004 – 2012 Urząd przeprowadził sześć badań okresowych, które przeprowadzono zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi⁸.

W okresie tym Urząd prowadził rejestr, o którym mowa w art. 110 ww. ustawy, zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie standardów jakości gleby lub ziemi, z wyszczególnieniem obszarów, na których obowiązek rekultywacji obciążał starostę.

W okresie do 30 czerwca 2004 r.⁹ w Urzędzie, w trybie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o *wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy*

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2018 r. poz. 954. Zwaną dalej ustawą o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie.

⁵ Dz. U. z 2018 r. poz. 799, ze zm., dalej: Poś.

⁶ Dz. U. z 2016 r. poz. 1395, dalej: rozporządzenie w sprawie oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi.

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Dz. U. z 2002 r., Nr 165, poz. 1359, dalej: rozporządzenie MŚ w sprawie standardów jakości gleby.

⁹ Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy o *wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw władający powierzchnią ziemi w dniu wejścia w życie ustawy, na której przed jej wejściem w życie nastąpiło odpowiednio zanieczyszczenie ziemi lub gleby albo niekorzystne przekształcenie naturalnego ukształtowania terenu spowodowane przez inny podmiot, był obowiązany do zgłoszenia tego faktu właściwemu staroście w terminie do dnia 30 czerwca 2004 r.; w tym przypadku przepisów art. 102 ust. 1-3 *Prawo ochrony środowiska* nie stosowało się.*

o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw¹⁰, prowadzono postępowania w sprawie przyjęcia lub odrzucenia zgłoszeń dotyczących zanieczyszczenia ziemi lub gleby albo niekorzystnego przekształcenia naturalnego ukształtowania terenu spowodowanego przez inny podmiot, w okresie poprzedzającym wejście w życie ww. ustawy. W okresie tym, w dniu 16 października 2002 r., zgłoszenia dokonały Zakłady Chemiczne „Organika-Azot” S.A. w Jaworznie, które dotyczyły zanieczyszczenia gleby i ziemi na terenie zakładu (40 ha) oraz przylegającym do niego Centralnym Składowisku Odpadów „Rudna Góra”¹¹. W wyniku tego zgłoszenia wystąpiono również do innych podmiotów na terenie miasta o przekazanie informacji o zanieczyszczeniu gleby lub/i ziemi. Odpowiedzi były negatywne.

(akta kontroli str. 4-5,)

W przypadku zgłoszenia dokonanego przez Zakłady Chemiczne „Organika-Azot” S.A., Prezydent w trybie art. 12 ust. 4 ustawy wprowadzającej, decyzją z dnia 27 stycznia 2003 r. odrzucił zgłoszenie zanieczyszczenia gleby i ziemi oraz niekorzystnego przekształcenia naturalnego ukształtowania terenu spowodowanego przez inne podmioty. W uzasadnieniu decyzji Prezydent wskazał, że Zakłady Chemiczne „Organika-Azot” S.A. przejęły na mocy ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych¹² wszelkie prawa i obowiązki przekształconego przedsiębiorstwa państwowego, które w przeszłości spowodowało zanieczyszczenie gleby i ziemi.

Spółka odwołała się od decyzji Prezydenta. Ostatecznie Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach, wyrokiem z dnia 13 czerwca 2005 r.¹³, uchylił zaskarżoną decyzję w części dotyczącej zgłoszenia niekorzystnego przekształcenia naturalnego ukształtowania terenu i oddalił skargę Spółki w pozostałej części, tj. w części dotyczącej zgłoszenia zanieczyszczenia gleby i ziemi spowodowanego przez inne podmioty. Tym samym, zgodnie z art. 102 ust. 1 obowiązującej wówczas ustawy *Prawo ochrony środowiska*, Zakłady Chemiczne „Organika-Azot” S.A. obowiązane były do przeprowadzenia ich rekultywacji.

(akta kontroli str. 24-41)

W 2003 r., w trakcie realizowanej przez Urząd inwestycji związanej z budową obwodnicy południowej Jaworzna, natrafiono na duże ilości odpadów niebezpiecznych zdeponowanych na działce stanowiącej własność Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym ZGE Sobieski Jaworzno III Sp. z o.o. (obecnie Tauron S.A.). Ww. teren to zrehabilitowane w latach 70 ubiegłego wieku wyrobisko popiaskowe z zastosowaniem skały płonnej z KWK „Jaworzno” oraz ok. 33 tys. ton odpadów niebezpiecznych z dawnej produkcji prowadzonej na terenie obecnych Zakładów Chemicznych „Organika-Azot” S.A. Z uwagi na prawdopodobieństwo występowania na tym obszarze tzw. „bomby ekologicznej”, zobowiązano Wydział Inwestycji Urzędu do wykonania przeglądu ekologicznego fragmentu budowanego obiektu obwodnicy, a następnie na podstawie badań wykonanych w ramach przeglądu zobowiązano Wydział, w trybie art. 362 ustawy *Prawo ochrony środowiska*, do zabezpieczenia skarpy obwodnicy w sposób eliminujący zagrożenie zdrowia ludzi i zagrożenie dla środowiska.

Jednocześnie, w dniu 15 grudnia 2003 r. wszczęto postępowanie administracyjne na podstawie art. 107 obowiązującej wówczas ustawy *Prawo ochrony środowiska*, zmierzające do nałożenia na podmiot władający powierzchnią ziemi na obszarze, na którym istnieje przekroczenie standardów jakości gleby i ziemi, obowiązku prowadzenia pomiarów jakości gleby i ziemi.

¹⁰ Dz. U. z 2001 r. Nr 100, poz. 1085, ze zm. Zwaną dalej *ustawą wprowadzającą*.

¹¹ Zwanym dalej CSO „Rudna Góra”.

¹² Dz. U. z 1990 r. Nr 51, poz. 298, ze zm. Z dniem 8 kwietnia 1997 r. ustawa utraciła moc.

¹³ Sygn. akt II SA/Ka 1873/03

ZGE Sobieski Jaworzno III Sp. z o.o. pismem z dnia 25 maja 2004 r. odmówił podjęcia pomiarów, uzasadniając to brakiem przepisów wykonawczych, określających referencyjne metodyki wykonania badań jakości gleby i ziemi oraz modelowania rozprzestrzeniania substancji w glebie i ziemi, o których była mowa w art. 105 ust. 2 pkt 2 i 3 obowiązującej wówczas ustawy *Prawo ochrony środowiska*.

W związku z powyższym Prezydent, postanowieniem z dnia 23 czerwca 2004 r., zawiesił postępowanie do czasu wydania przez ministra właściwego do spraw środowiska ww. rozporządzenia.

(akta kontroli str. 4,42-45)

Pełnomocnik Prezydenta ds. Rozwoju i polityki planistycznej wyjaśnił, że: *Postanowienie to nie zostało odwieszone, ponieważ nie zostało wydane rozporządzenie określające referencyjne metodyki badań jakości gleby i ziemi oraz modelowania rozprzestrzeniania się substancji w glebie i ziemi, o których mówił art. 105 ust. 2 pkt 2 i 3 obowiązującej wtedy ustawy Prawo ochrony Środowiska. W 2004 r. trwały prace nad projektem zmian ww. ustawy, w zakresie kompetencji organów do prowadzenia postępowań dotyczących historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Od kwietnia 2007 roku zadania związane z prowadzeniem ww. postępowań przejął wojewoda.*

(akta kontroli str. 46)

Urząd po powzięciu informacji o skali problemu związanego z zanieczyszczeniem gleby, stwierdzonej w trakcie realizacji inwestycji związanej z budową obwodnicy południowej Jaworzna, zlecił dodatkowo:

- w 2004 r. badania gleby i ziemi na potrzeby przeglądu ekologicznego na trasie budowy obwodnicy południowej miasta;
- w 2005 r. badania i ocenę zanieczyszczenia gruntów oraz wód podziemnych na obszarze dawnego lokowania odpadów niebezpiecznych – na tzw. „Polu K” w Jaworznie;
- w 2005 r. ocenę stopnia zanieczyszczenia gruntów na terenie wyrobiska Niedzieliska przy ul. Szczakowskiej;
- w 2007 r. ocenę stopnia zanieczyszczenia gruntów na terenie tzw. zwał Wapniówka w rejonie ul. Pasternik;
- w 2010 r. badania gruntów na nieruchomości położonej przy ul. Piaskowej w Jaworznie;
- w 2012 r. badania gleby i roślin na terenie Rodzinnego Ogrodu Działkowego w Jaworznie Szczakowej.

(akta kontroli str. 4)

Ponadto, w celu realizacji obowiązku prowadzenia okresowych badań jakości gleby i ziemi, w 2005 r. Urząd zlecił opracowanie „Programu monitoringu gleb na terenie Jaworzna”. Na czas zlecenia ww. opracowania minister właściwy do spraw środowiska nie określił w drodze rozporządzenia, zakresu i sposobu prowadzenia przez starostę okresowych badań jakości gleby i ziemi, o którym była mowa w art. 109 ust. 3 obowiązującej wówczas ustawy *Prawo ochrony środowiska*. W związku z powyższym metodologia badań opisana w „Programie ...” została opracowana w oparciu o poradnik pt.: „Wyznaczanie obszarów, na których przekroczone są standardy jakości gleb”, który zawierał wytyczne i wskazówki ustalania źródeł i stanu zanieczyszczenia gleb. Poradnik został opracowany z inicjatywy Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, w związku z brakiem ww. rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia badań.

„Program...” zawierał m.in.:

- charakterystykę aktualnego stanu środowiska, w tym: zasoby glebowe i rolnictwo, budowę geologiczną, właściwości gleby i stosunki wodne;
- identyfikację istniejących i potencjalnych źródeł zanieczyszczeń gleb oraz analizę możliwych dróg migracji zanieczyszczeń i ich wpływ na środowisko;
- program pomiarowy w ramach okresowych badań jakości gleby i ziemi;
- program badań terenów, na których stwierdzono potencjalne zanieczyszczenie gleby i ziemi substancjami niebezpiecznymi;
- prognozę kosztów badań.

Jak wyjaśnił Pełnomocnik Prezydenta ds. Rozwoju i polityki planistycznej, z uwagi na wydatkowanie w kolejnych latach znacznych środków na badania zanieczyszczeń gleb i ziemi spowodowanych przez zakłady chemiczne w rejonie doliny potoku Wąwolnica, a mianowicie: Pola A, Pola K, tzw. „starej hały przy torach”, składowiska cyjanków oraz małej skali problemu zanieczyszczenia gleby w innych rejonach miasta, odłożono realizację „Programu...”.

(akta kontroli str. 11, 47-74)

Celem szczegółowej identyfikacji stopnia zanieczyszczenia gleb i ziemi na terenie Jaworzna, Urząd uczestniczył w międzynarodowym projekcie badawczym o akronimie FOKS, w którym zastosowano zestaw nowoczesnych narzędzi badawczych do identyfikacji zanieczyszczeń. W ramach projektu m.in. rozpoznano kluczowe źródła odpowiedzialne za powstanie głównych smug zanieczyszczeń wód podziemnych oraz opracowano ogólną koncepcję remediacji zanieczyszczonych gruntów. W projekcie uczestniczyło siedem podmiotów (partnerów) z czterech krajów Unii Europejskiej, a mianowicie: Główny Instytut Górnictwa w Katowicach (partner wiodący projektu), Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych w Katowicach, miasto Jaworzno, Instytut Zdrowia Publicznego w Ostrawie (Republika Czeska), miasto Stuttgart (Niemcy), miasto Mediolan (Włochy) oraz prowincja Treviso (Włochy). Projekt FOKS był współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Interreg CENTRAL EUROPE na lata 2007-2013. Całkowity budżet projektu wynosił 3 319 050 euro, z czego 85% stanowiło dofinansowanie. Budżet projektu dla Jaworzna wynosił 56 230 tys. euro.

(akta kontroli str. 6)

W grudniu 2008 r., w związku z działaniami realizowanymi w ramach programu badawczo-wdrożeniowego FOKS, pobrano próby osadów z potoku Wąwolnica, rowów odwadniających wyrobisko, w którym zlokalizowane jest CSO „Rudna Góra” oraz z tzw. „zalewiska”. Wyniki badań wykazały silnie toksyczne związki o potwierdzonym niekorzystnym wpływie na środowisko. Ponadto, wyniki badań wskazywały na fakt, iż z miejsc składowania odpadów poprodukcyjnych z Zakładów Chemicznych „Organika-Azot” S.A. zlokalizowanych w dolinie potoku Wąwolnica nieustannie dochodzi do emisji substancji negatywnie oddziaływujących na środowisko do wód powierzchniowych i podziemnych.

W związku z powyższym, Prezydent w dniu 21 maja 2009 r., w trybie art. 24 ust. 2 obowiązującej wówczas ustawy *o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie*, dokonał zgłoszenia do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku, w związku ze stwierdzonym występowaniem w dolinie potoku Wąwolnica, w wodach powierzchniowych i podziemnych związków mających znaczący negatywny wpływ na stan ekologiczny i chemiczny wód.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach, postanowieniem z dnia 7 lipca 2009 r., odmówił wszczęcia postępowania w sprawie zagrożenia szkodą

w środowisku, uzasadniając to faktem, iż od zdarzenia lub emisji, które spowodowałyby wystąpienie szkody w środowisku upłynęło więcej niż 30 lat.

Ostatecznie, w wyniku prowadzonego postępowania odwoławczego, Naczelny Sąd Administracyjny, postanowieniem¹⁴ z dnia 17 stycznia 2012 r., wskazał Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach, jako organ właściwy do rozpoznania sprawy zgłoszenia bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku, w związku z zanieczyszczeniem wód powierzchniowych i podziemnych.

(akta kontroli str. 75-95)

Urząd realizując zadania z zakresu identyfikacji terenów, na których stwierdzono przekroczenie standardów jakości gleby lub ziemi, skorzystał z możliwości dofinansowania tych zadań ze środków funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej. W dniu 17 lipca 2013 r. zawarł z NFOŚiGW w Warszawie umowę dotacji na dofinansowanie (na poziomie 80%) opracowania dokumentacji dla przedsięwzięć z zakresu rekultywacji skażonych gruntów. Łączny koszt zadania wyniósł 1 677 233 zł. Dotacja została przeznaczona na:

- wykonanie projektu i przeprowadzenie kolejnych badań uzupełniających do prowadzonego uprzednio projektu FOKS (badania geofizyczne, terenowe);
- wykonanie analizy techniczno-środowiskowej planowanych działań naprawczych;
- wybór przez zespół ekspertów, optymalnej z punktu widzenia ochrony środowiska i ekonomii, technologii usuwania istniejącego zagrożenia;
- studium wykonalności oraz raport oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko;
- przygotowanie pełnej dokumentacji technicznej przedsięwzięcia i rekultywacji obszaru znajdującego się na terenie Zakładów Chemicznych "Organika-Azot" S.A. w Jaworznie, w tym przede wszystkim, CSO "Rudna Góra" oraz pozostałych zanieczyszczonych miejsc na terenie miasta Jaworzna.

(akta kontroli str. 6-7)

Należy wskazać, że zagadnienia związane z zanieczyszczeniem gleby i ziemi w rejonie doliny potoku Wąwolnica były już przedmiotem postępowań administracyjnych prowadzonych przez Wojewodę Śląskiego, jako w tamtym czasie organu właściwego ds. środowiska. W 2002 r., decyzją z dnia 10 kwietnia¹⁵, w oparciu o przepis art. 362 ust. 1 i 2 ustawy *Prawo ochrony środowiska*, zobowiązał on Zakłady Chemiczne „Organika-Azot” S.A. do usunięcia przyczyn szkodliwego oddziaływania na środowisko, m.in. poprzez usunięcie i przekazanie do unieszkodliwienia odpadów negatywnie oddziałujących na środowisko. Ostatecznie, Marszałek Województwa Śląskiego decyzją z dnia 28 marca 2014 r.¹⁶, zmieniającą poprzednie decyzje Wojewody Śląskiego¹⁷ i Marszałka Województwa Śląskiego¹⁸ w powyższym zakresie, zobowiązał spółkę m.in. do:

- opracowania projektu rekultywacji (remediacji) terenu skażonego i zdegradowanego działalnością przemysłową (składowiska „Rudna Góra”) na podstawie koncepcji wynikających z badań i wniosków z nich wypływających, wykonanych w ramach projektu badawczego FOKS, projektu miasta Jaworzna i innych;

¹⁴ Sygn. Akt II OW 138/11.

¹⁵ Decyzja z dnia 19 czerwca 2002 r., znak: ŚR-6626/51/3/02.

¹⁶ Decyzja nr 822/OS/2014.

¹⁷ Decyzja z dnia 19 czerwca 2002 r., znak: ŚR-6626/51/3/02, z 19 grudnia 2003 r., znak: ŚR-II-6626/51/02/03, z dnia 15 listopada 2004 r., znak: Ś-II-6626/51/02/12/04.

¹⁸ Decyzja z dnia 1 grudnia 2008 r. nr 3133/OS/GO/08.

- przeprowadzenia prac rekultywacyjnych (remediacyjnych) terenu skażonego i zdegradowanego (składowiska „Rudna Góra”), w oparciu o ustalenia projektu rekultywacji, w terminie do końca 2020 r.

W uzasadnieniu decyzji wskazano m.in., że: *W związku z istniejącym realnym i poważnym zagrożeniem dla środowiska oraz zdrowia i życia ludzi, nie mogą być zaniechane prowadzone prace naprawcze związane z wyeliminowaniem tego zagrożenia. Zmiana decyzji (ale nie jej uchylenie), pozwala na wytyczenie zasadniczego kierunku oraz wskazanie koniecznych do wykonania zadań, dla naprawy zdegradowanego środowiska spowodowanego prowadzoną w przeszłości agresywną działalnością przemysłową. (...) W świetle obowiązujących przepisów Zakłady Chemiczne są prawnym następcą, na którym w dalszym ciągu leży obowiązek usunięcia przyczyn szkodliwego oddziaływania na środowisko, po historycznej już działalności poprzednika, państwowych Zakładów Chemicznych. Z argumentów podanych przez Zakłady Chemiczne „Organika-Azot” S.A. wynika, że nie są one w stanie ponieść skutków finansowych dla zrealizowania przedmiotowego zadania w zakresie kompleksowego opracowania projektu i wykonania w całości rekultywacji, bez zaangażowania się zakładów, władz samorządowych i państwowych oraz rozwiązania aspektów formalno-prawnych, a przede wszystkim finansowych tego problemu. (...).*

(akta kontroli str. 96-114)

Urząd realizując dyspozycję art. 36 pkt 2 ustawy o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, w dniu 22 sierpnia 2007 r. przekazał Wojewodzie Śląskiemu rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie standardów jakości gleby lub ziemi, z wyszczególnieniem obszarów, na których obowiązek rekultywacji obciąża starostę wraz z działaniami podjętymi w celu rozwiązania problemu odpadów chemicznych zgromadzonych na terenie Jaworzna. W ww. rejestrze znajdowało się łącznie sześć wpisów.

(akta kontroli str. 15-23)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia pozytywnie działania Prezydenta w zakresie spraw objętych kontrolą.

OBSZAR

2. Identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz prowadzenie ich wykazu w okresie od 5 września 2014 r.

Opis stanu
faktycznego

2.1. W latach 2014-2018 Prezydent – stosownie do wymogów art. 101d ust. 1 ustawy *Prawo ochrony środowiska* podjął działania mające na celu identyfikację potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

Podstawą identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi był wykaz terenów poprzemysłowych, wykonany przez pracowników Urzędu w latach 2003-2005 na podstawie materiałów historycznych. W 2004 r. Urząd wystąpił do podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie miasta o przekazanie informacji o zanieczyszczeniu gleby lub/i ziemi. W odpowiedzi podmioty stwierdziły, że nie dysponują takimi terenami. Kolejnym etapem było opracowanie w 2005 r. „Programu monitoringu gleb na terenie Jaworzna”. Dokument ten zinwentaryzował miejsca poprzemysłowe oraz wszystkie wyniki badań prowadzone na terenie miasta Jaworzna w zakresie terenów zanieczyszczonych. Był też podstawą do dalszych działań w zakresie badań na terenach zanieczyszczonych, głównie w zakresie doliny potoku Wąwolnicy i związanych z tym miejscem zanieczyszczeń chemicznych.

W styczniu 2018 r. Urząd, w oparciu o przepis art. 101d ust. 5 ustawy *Prawo ochrony środowiska* zwrócił się do dwóch wytypowanych przedsiębiorców z wnioskiem o przekazanie wszelkich informacji dotyczących potencjalnych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz jego możliwych źródeł. Ponadto, celem identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, Urząd skorzystał z opracowania stanowiącego raport początkowy w zakresie zanieczyszczenia gleby, ziemi i wód gruntowych dla instalacji wymagającej pozwolenia zintegrowanego, tj. dla instalacji do magazynowania odpadów niebezpiecznych.

(akta kontroli str. 11)

Jak wyjaśnił Pełnomocnik Prezydenta ds. Rozwoju i polityki planistycznej: *Obecnie podejmowane są działania, które umożliwiają testowanie rozwiązań zaprojektowanych w dokumentacji budowlano-wykonawczej pn. „Rekultywacja - Remediacja terenów zanieczyszczonych w dolinie potoku Wąwolnica w Jaworznie” (wykonanej w ramach Programu Bomb Ekologicznych dofinansowanego ze środków NFOŚiGW w Warszawie).*

Urząd od 1 września 2016 r. uczestniczył w projekcie pn. „Zintegrowane podejście do zarządzania jakością wód podziemnych w miejskich obszarach funkcjonalnych”, o akronimie AMIIGA. Jak wyjaśnił Pełnomocnik Prezydenta ds. Rozwoju i polityki planistycznej - projekt AMIIGA: *Jest projektem międzynarodowym zrzeszającym 12 partnerów z 6 krajów Unii Europejskiej. (...) Zadanie nawiązuje i rozwija dorobek projektu badawczego o akronimie FOKS (...). W ramach projektu, na terenie miasta Jaworzna prowadzone są działania w celu przetestowania pasywnej bariery bioreaktywnej wykonanej w styczniu 2018 roku na spływie wód podziemnych z zanieczyszczonego obszaru tzw. "starej hałdy przy torach", w rejonie Zakładów Chemicznych "Organika-Azot" S.A. w Jaworznie. Bariera ma za zadanie ujęcie zanieczyszczonych wód gruntowych i przepuszczenie ich przez system studni wypełnionych sorbentami: wiórami żelazistymi oraz mieszaniną torfu, piasku i złoża mikrobiologicznego (wyhodowanego przez pracowników Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na potrzeby niniejszego projektu). Realizacja zadania jest niezwykle ważna ze względów naukowo-badawczych, gdyż umożliwi przetestowanie skuteczności zaprojektowanego w 2015 roku systemu barier reaktywnych dla całego obszaru zanieczyszczonego, którego celem jest wyeliminowanie migracji zanieczyszczeń poza obszary skażone, w rejonie zakładów chemicznych. (...).*

Projekt AMIIGA jest współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Interreg CENTRAL EUROPE na lata 2014-2020. Całkowity budżet projektu nie przekracza 3 319 050 euro. Budżet Jaworzna wynosi około 145 tys. euro, gdzie dofinansowanie stanowi 85% wydatków kwalifikowanych (około 124 tys. euro), natomiast pozostałe 15% to wkład własny.

Pełnomocnik Prezydenta ds. Rozwoju i polityki planistycznej dodatkowo wyjaśnił, że: *Na lata 2019-2022 planowany jest udział w projekcie COMBATPOLL wspólnie z Uniwersytetem Helsińskim i Uniwersytetem Śląskim. Projekt dofinansowany ze środków INTERREG Baltic Sea Region. Celem projektu jest wypracowanie metod skutecznej ochrony Morza Bałtyckiego przed zanieczyszczeniami chemicznymi. W ramach projektu na terenie Jaworzna przewiduje się przetestowanie metod unieszkodliwiania zanieczyszczeń oraz stworzenie nowoczesnej bazy danych o zanieczyszczeniach. Na lata 2020-2024 planowany jest udział w projekcie badawczo-wdrożeniowym LIFEPOPWAT realizowanym wspólnie z Uniwersytetem Technicznym w Libercu. Projekt dofinansowany ze środków programu LIFE. W ramach zadania inwestycyjnego na terenie Jaworzna przewiduje się budowę kaskad na cieku Wąwolnica oraz systemu złóż hydrofitowych do oczyszczania*

zanieczyszczonych pestycydami wód w rejonie zakładów chemicznych. Zaproponowane do realizacji elementy są częścią kompleksowego projektu remediacji opracowanego w 2016 r. ze środków Programu likwidacji „Bomb ekologicznych” (NFOŚiGW).

(akta kontroli str.6-14)

Urząd realizując dyspozycję art. 101d ust. 6 ustawy *Prawo ochrony środowiska* sporządził wykaz potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi i przekazał go w wymaganym terminie¹⁹ Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Katowicach. Wykaz został sporządzony zgodnie z wytycznymi zawartymi w art. 101 d ust. 7 ww. ustawy i zawierał 63 pozycje.

(akta kontroli str. 115-144)

2.2. Urząd, w okresie objętym kontrolą, dokonując identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi przeprowadził następujące badania:

- w 2014 r. wykonano badania geofizyczne, w celu szczegółowego rozpoznania miejsc gromadzenia odpadów pochodzących z zakładów chemicznych, występowania zanieczyszczeń w środowisku gruntowo-wodnym oraz ustalenia szczelności naturalnej bariery geologicznej na terenie doliny potoku Wąwolnica. Badania te umożliwiły opracowanie projektu technicznego remediacji i rekultywacji terenów zanieczyszczonych. Koszt badań geofizycznych: 700 000 zł. Badania zrealizowano w ramach „Programu Bomb Ekologicznych” (dofinansowanie ze środków NFOŚiGW), a wykonawcą było krakowskie biuro Przedsiębiorstwa Badań Geofizycznych Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie;
- w listopadzie 2016 r. przeprowadzono badania gleby przez Laboratorium Badania Pozostałości Środków Ochrony Roślin Instytutu Ochrony Roślin – PIB Oddział Sośnicowice, których koszt wyniósł: 10 000 zł. Badania potwierdziły obecność pozostałości środków ochrony roślin (DDT, metazachlor, tebukonazol, imidaklopyrd). Pozostałości te są zanieczyszczeniami historycznymi, które pojawiły się w glebie z uwagi na swoją trwałość w środowisku i szerokie zastosowanie w latach 50-tych i 60-tych XX wieku. Występują one punktowo i mogą zmieniać swoje stężenie w czasie;
- w 2016 r. przeprowadzono badania gleby przy ul. Szczotki 62 (Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna „Dąbrowa Narodowa”). Badania przeprowadził Ośrodek Badań i Kontroli Środowiska Sp. z o.o. na zlecenie Urzędu, a ich koszt wyniósł 3 290 zł;
- od 2016 r., w ramach projektu o akronimie AMIIGA, prowadzone są badania przez laboratoria Głównego Instytutu Górniczego w Katowicach w zakresie obecności HCH w biomacie drzew, w celu ustalenia szlaków migracji zanieczyszczeń, badania wód podziemnych pobranych z odtworzonych punktów badawczych (wykonanych w 2010 r. na potrzeby projektu FOKS), 3 nowych piezometrów zlokalizowanych na potencjalnym szlaku migracji zanieczyszczeń w rejonie rzeki Przemszy oraz punktów pomiarowych wbudowanych w układ konstrukcji bariery (badania wód podziemnych realizowane są przez Główny Instytut Górnictwa w Katowicach – partnera wiodącego projektu). Koszt poniesiony przez Jaworzno na to zadanie wynosi: 262 773 zł (z czego 85% zostało zrefundowane przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Interreg CENTRAL EUROPE na lata 2014-2020.

---

¹⁹ 12 września 2018 r.

Na temat podejmowanych działań w zakresie historycznych zanieczyszczeń ziemi, Pełnomocnik Prezydenta ds. Rozwoju i polityki planistycznej wyjaśnił, że: *Pomimo szeregu działań podjętych przez tuł. Urząd należy zwrócić uwagę, że rozwiązanie tego problemu nie leży w kompetencji Prezydenta Miasta Jaworzna. Instytucją, która powinna prowadzić działania w zakresie historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach, natomiast w zakresie Centralnego Składowiska Odpadów Niebezpiecznych „Rudna Góra” - Marszałek Województwa Śląskiego. Działania obecnie podejmowane przez te instytucje nie są skuteczne i nie dają jakiegokolwiek szansy na ograniczenie rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń.*

(akta kontroli str. 12)

2.3. W latach 2014-2018 do Urzędu wpłynęło 12 wniosków od jednego mieszkańca w sprawie historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Dotyczyły one problemu oddziaływania na środowisko odpadów niebezpiecznych, zgromadzonych na terenie Zakładów Chemicznych „Organika-Azot” S.A. Zwracał się on o podanie do publicznej wiadomości, w wybranych mediach, stanu realizacji zadań zmierzających do eliminacji zanieczyszczeń historycznych w rejonie potoku Wąwolnica i lasów Podłęże. Pisma te były składane od 4 maja 2017 r. do 9 listopada 2018 r. i na wszystkie udzielono odpowiedzi. Urząd poinformował o działaniach, które od 2003 r. podjęto w kierunku rozwiązania problemu zanieczyszczeń w tym rejonie.

(akta kontroli str. 207)

2.4. Na temat sposobu informowania mieszkańców Jaworzna, o możliwości zgłaszania potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, co należy uznać za dobrą praktykę, Pełnomocnik Prezydenta ds. Rozwoju i polityki planistycznej wyjaśnił, że: *Mieszkańcy Jaworzna są systematycznie informowani przez Prezydenta Miasta o stanie środowiska oraz o podejmowanych działaniach. Dotyczy to również terenów, na których mogą występować historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi oraz możliwości zgłaszania potencjalnych zanieczyszczeń - corocznie na sesji Rady Miejskiej przedstawiana jest informacja WIOŚ o stanie środowiska w Jaworznie z uwzględnieniem stanu w Dolinie Wąwolnicy. Informacje są przekazywane za pomocą lokalnych i krajowych mediów (prasa, telewizja, internet), pośrednio przez Radnych Rady Miejskiej w Jaworznie oraz jaworznickich posłów (...).*

Pełnomocnik Prezydenta ds. Rozwoju i polityki planistycznej dodał, że: *Do Wydziału Ochrony Środowiska zgłaszali się inwestorzy zainteresowani zakupem terenu od Zakładów Chemicznych – informowano ich o ograniczeniach związanych z zanieczyszczeniem powierzchni ziemi. W jednym przypadku pytanie złożone na piśmie przez mieszkańca przesłano wraz z posiadanymi przez niego wynikami badań do RDOŚ w Katowicach. Otrzymana przez mieszkańca odpowiedź z określeniem obowiązków w zakresie remediacji terenu spowodowała rezygnację z zakupu. Inwestora, który złożył wniosek o pozwolenie zintegrowane wraz z badaniem gruntu, poinformowano pisemnie o obowiązku zgłoszenia zanieczyszczenia do RDOŚ, w trybie przepisów wprowadzonych nowelizacją Prawa ochrony środowiska z 2015 r.*

(akta kontroli str. 208)

2.5. Na terenach, na których występują historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi nie były prowadzone inwestycje związane z budową osiedli mieszkaniowych. Jak wyjaśnił Pełnomocnik Prezydenta ds. Rozwoju i polityki planistycznej: *nie planuje się powstawania nowych osiedli mieszkaniowych czy budynków użyteczności publicznej ze względu na zapisy dokumentów planistycznych, tj. studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy czy*

miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Podczas opiniowania projektów takich dokumentów podkreśla się istotność uwzględnienia kwestii związanych z ochroną środowiska, w tym również występowania potencjalnych lub stwierdzonych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

Prezydent, opiniując w czerwcu 2008 r. koncepcję miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego²⁰ „Podłęże-Las” wskazał, że: (...) cały teren deponowania w przeszłości odpadów niebezpiecznych z produkcji zakładów chemicznych (...) winien być objęty w każdym mpzp jednym – odrębnym od PU zapisem – jako teren do rekultywacji bez możliwości realizacji przed jej dokonaniem stałych form zagospodarowania.

Ostatecznie w mpzp „Podłęże-Las” w Jaworznie, zatwierdzonym uchwałą Nr XLV/590/2010 Rady Miejskiej w Jaworznie z dnia 31 maja 2010 r.²¹ W przypadku tego planu, uwzględniono konieczność dostosowania prowadzonych/planowanych działań do możliwości oddziaływania zanieczyszczenia ziemi z odpadów niebezpiecznych składowanych przez Zakłady Chemiczne „Organika-Azot”.

Z kolei, opiniując w sierpniu 2018 r. mpzp dzielnicy „Jeleń” Prezydent wskazał m.in., że: Obecnie nie ma podstaw prawnych do ustanowienia strefy ochronnej zakładu przemysłowego, natomiast na podstawie przepisów określonych w rozdziale 3 i 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. poz. 799) istnieje możliwość utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania lub strefy przemysłowej.

(akta kontroli str. 208, 281-285, 300)

Wszystkie mpzp, które obejmują tereny z potencjalnymi historycznymi zanieczyszczeniami powierzchni ziemi (cały teren Zakładów Chemicznych „Organika-Azot” S.A., CSO „Rudna Góra”, pole A, pole K) uwzględniają w swych zapisach fakt ich występowania.

Obszar CSO „Rudna Góra” oraz pole K położone są w granicach obowiązywania mpzp „Podłęże-las” w Jaworznie, obowiązującego od dnia 30 września 2010 r., w terenie oznaczonym symbolem ITO2 – składowisko odpadów niebezpiecznych. Obszar Zakładów Chemicznych Organika-Azot położony jest także w granicach obowiązywania mpzp „Podłęże-las” w Jaworznie, w terenach oznaczonych symbolami PU4, PU5, PU6 oraz w części o przeznaczeniu pod infrastrukturę drogową i kolejową.

Obszar Pola A obejmuje teren, którego przeznaczenie określają odpowiednio:

- mpzp terenu górniczego ZGE „Sobieski” Jaworzno III Sp. z o.o. w granicach administracyjnych miasta Jaworzna, zatwierdzony Uchwałą Nr XLI/720/2001 Rady Miejskiej w Jaworznie z dnia 25 października 2001 r.²², obowiązujący od 18 grudnia 2001 r. przeznaczenie: ZII-2 - tereny zieleni wysokiej urządzonej i nie urządzonej, GP - droga główna klasy GP, PP - obszar przemysłowy,
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Stara Huta” zatwierdzony Uchwałą Nr III/20/2010 Rady Miejskiej w Jaworznie z dnia 23 grudnia 2010 r.²³, obowiązujący od 25 marca 2011 r. przeznaczenie: KDG2/2 - teren drogi publicznej klasy ulicy głównej.

(akta kontroli str. 302-307)

²⁰ Zwany dalej „mpzp”.

²¹ Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 165 poz. 2701.

²² Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 98 poz. 3101.

²³ Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 42 poz. 734.

2.6. Urząd w wydanych decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć lokalizowanych na terenie Zakładów Chemicznych uwzględnił kwestię potencjalnych historycznych zanieczyszczeń lub historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięć lokalizowanych na terenie Zakładów Chemicznych (realizowanych przez dwóch przedsiębiorców) - zgodnie z art. 80 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko²⁴ wydawano po stwierdzeniu zgodności lokalizacji planowanego przedsięwzięcia z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Podłęża Las” w Jaworznie. W decyzjach wprowadzano wprost zapisy z ww. mpzp, mówiące o: *obowiązku ustalenia lokalizacji rozproszonych, dawnych składowisk odpadów niebezpiecznych oraz ich likwidacji lub zabezpieczenia wykluczającego lub w granicach możliwości technicznych, ograniczającego możliwość infiltracji skażeń chemicznych do wód powierzchniowych i podziemnych.*

W uzasadnieniu decyzji z 24 grudnia 2015 r., znak: OŚ-ŚR.6233.34.2015, na zbieranie odpadów innych niż niebezpieczne na terenie działek nr 20/8 i 20/10 obr. 270 przy ul. Fryderyka Chopina w Jaworznie wskazano m.in., że: *Prowadzenie działalności w ramach udzielonego zezwolenia nie jest związane z budową obiektów na działkach nr 20/8 i 20/10 obr. 270 miasta Jaworzna, a jedynie z utwardzeniem części podłoża, co nie uniemożliwia prowadzenia badań zanieczyszczenia gruntu bądź działań rekultywacyjnych/remediacyjnych.*

(akta kontroli str. 208, 213-237)

2.7. W Urzędzie realizację zadań z zakresu historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi powierzono Referatowi Ochrony Środowiska, działającemu w ramach Wydziału Ochrony Środowiska. Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Miejskiego w Jaworznie²⁵ zakres działań Referatu Ochrony Środowiska obejmował m.in. prowadzenie okresowych badań jakości gleby i ziemi.

NIK zwraca uwagę, że z dniem 5 września 2014 r. weszła w życie ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw²⁶, uchylająca obowiązek prowadzenia przez starostów okresowych badań gleby i ziemi.

(akta kontroli str. 256, 261)

W Urzędzie wyznaczono cele i zaplanowano działania służące realizacji zadań w zakresie historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi w ramach posiadanych kompetencji. Jak wyjaśnił Pełnomocnik Prezydenta ds. Rozwoju i polityki planistycznej: *Podkreślić należy, że już w roku 2007 kompetencje do działań prawnych odnośnie zanieczyszczeń gleby i ziemi przekazano ustawą szkodową do wojewodów. Staroście pozostawiono obowiązek okresowych badań gleby i ziemi. W kolejnym roku – 2008 kompetencje wojewody przekazano ustawą ocenową na powołany tą ustawą nowy organ – regionalnego dyrektora ochrony środowiska. Prezydent Miasta Jaworzna podejmował ponadstandardowe działania, ale z uwzględnieniem wydatkowania środków budżetowych miasta w zgodzie z ustawą o finansach publicznych - wyłącznie w zakresie kompetencji. Przykładem mogą być cele i działania zaplanowane w ramach międzynarodowego projektu badawczego o akronimie FOKS. Celem była kompleksowa identyfikacja zanieczyszczeń*

²⁴ Dz. U. z 2018 r. poz. 2081.

²⁵ wprowadzonym zarządzeniem Nr OR.120.82.2011 Prezydenta Miasta Jaworzna z dnia 23 grudnia 2011 r., określonym w załączniku do zarządzenia Nr OR.120.76.2018 Prezydenta Miasta Jaworzna z dnia 1 czerwca 2018 r. Ostatnia zmiana miała miejsce w dniu 9 listopada 2018 r.

²⁶ Dz. U. z 2014 r. poz. 1101.

z wykorzystaniem nowoczesnego zestawu narzędzi badawczych. W ramach projektu: rozpoznano kluczowe źródła odpowiedzialne za powstanie głównych smug zanieczyszczeń wód podziemnych, określono precyzyjnie ładunki i skład substancji zanieczyszczających, przetestowano technologię unieszkodliwiania trwałych zanieczyszczeń organicznych metodą CMD za pomocą mobilnej instalacji, przetestowano technologię usuwania zanieczyszczeń bezpośrednio z warstwy wodonośnej za pomocą przepuszczalnej bariery wypełnionej materiałem aktywnym, przetestowano technikę fitoremediacji oraz opracowano ogólną koncepcję remediacji zanieczyszczonych gruntów.(...).

(akta kontroli str. 211)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W latach 2014-2018 Urząd – stosownie do wymogów ustawy *Prawo ochrony środowiska* oraz rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi – podjął działania mające na celu identyfikację potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, a następnie, realizując dyspozycję art. 101d ust. 6 ustawy *Prawo ochrony środowiska* sporządził wykaz potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi i przekazał go w wymaganym terminie Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Katowicach.

W Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Miejskiego w Jaworznie Referatowi Ochrony Środowiska, prowadzącemu działania mające na celu identyfikację potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, przydzielono zadania niezgodne z obecnie obowiązującym stanem prawnym, tj. prowadzenie okresowych badań jakości gleby i ziemi.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o *NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o *NIK*, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Katowice, dnia 17 grudnia 2018 r.

Kontroler
Aleksander Górniak
Gł. specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

.....